

ระบบการจัดการสุขภาวะชุมชนเพื่อตำบลแห่งการเรียนรู้ ตำบลคอรุม อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์
Community's Health Management System to Achieve a Model Tumbon for Learning:
The Study of Kor-rum Tumbon, Phichai Distric, Uttaradit Province

ปิ่นนเรศ กาศอุดม¹
หทัยชนก บัวเจริญ²
กมลทิพย์ ชลิ่งธรรมเนียม³
จุฑารัตน์ ผู้พิทักษ์กุล⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้กระบวนการศึกษาชุมชนแบบเร่งด่วน ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานะ ศักยภาพและทุนทางสังคมในการพัฒนาตำบล และศึกษาแนวทางการจัดการสุขภาวะ และผลลัพธ์ของการจัดการตำบลคอรุม จากแหล่งข้อมูลประกอบด้วย 1) การศึกษาเอกสาร ได้แก่ เอกสารข้อมูลตำบล รายงานประจำปี ของตำบล 2) การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในครั้งนี้อยู่คือ ผู้บริหาร แกนนำจากภาคท้องถิ่น ภาคท้องที่ ภาคประชาชน หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง วิทยากรชุมชน และผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องสำคัญ เชื่อมโยงกับการขับเคลื่อนตำบลสุขภาวะ จำนวน 90 คน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้กระบวนการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการศึกษา 1) ฐานคิดในการดำเนินการพัฒนาตำบลเพื่อการจัดการตำบลสุขภาวะ ประกอบด้วย (1) แนวคิด "การพัฒนาศักยภาพคน" โดยการสนับสนุนให้คนได้ใช้ศักยภาพที่มีอยู่อย่างเต็มที่ผ่านโครงการ "เพชรคอรุม" (2) การใช้เวทีทางความคิด เป็นหนึ่งในเครื่องมือเพื่อให้ได้ข้อมูลและนำไปใช้ข้อมูลในการวางแผนพัฒนาตำบล ที่ใช้ขับเคลื่อนงานโดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบล (3) การทำงานในระบบปกติอย่างมีคุณภาพ มุ่งดำเนินงานในระบบปกติตามภารกิจของ อบต.ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ และต่อยอดจากงานเดิมให้ดียิ่งขึ้น (4) การใช้ประเพณีวัฒนธรรมหลอมรวม มีการใช้ประเพณีวัฒนธรรมและมรดกภูมิปัญญา เป็นเครื่องมือในการสร้างความสามัคคี หลอมรวมและเชื่อมร้อยคนในตำบลให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน 2) ระบบการจัดการสุขภาวะชุมชนโดยชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลคอรุม ประกอบด้วยระบบย่อยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ (1) ระบบบริหารจัดการ (2) ระบบเกษตรเพื่อสุขภาพ (3) ระบบภูมิปัญญาท้องถิ่น (4) ระบบเศรษฐกิจชุมชน (5) ระบบการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและพลังงานทดแทน (6) ระบบการเรียนรู้เพื่อเด็กและเยาวชน (7) ระบบสุขภาพชุมชนและอาสาสมัคร (8) ระบบองค์กรการเงินและสวัสดิการ 3) ผลลัพธ์และปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จ องค์การบริหารส่วนตำบลคอรุมได้รับการยอมรับและได้รับรางวัลจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งด้านการบริหารจัดการ ด้านการเกษตร และด้านผู้นำ ทั้งนี้มาจากปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จคือ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสามารถในการนำเอาปัญหาความต้องการของชุมชนไปสู่การแก้ปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรม และการดำเนินการด้านการเกษตรเพื่อสุขภาวะอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม

คำสำคัญ: สุขภาวะชุมชน ตำบลแห่งการเรียนรู้ ตำบลคอรุม

¹ วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี Email: pinnarate@gamil.com
² คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครปฐม Email: hbuaajlearn@gmail.com
³ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ Email: noinoi91@gmail.com
⁴ โรงพยาบาลหัวเฉียว Email: ems.huachiew@yahoo.com